

ปีที่ ๖ • เล่ม ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๖

ศิลปากร

นิตยสารรายสัปดาห์ของกรมศิลปากร

แบบพระเมรุ สมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า
สุขุมมาลมารศรี พระอัครราชเทวี

พ.ศ. ๒๔๗๑

สารบัญ

ปีที่ ๖ เล่ม ๕

มกราคม

๒๕๐๖

๑. สารบัญเล่มนี้ ดมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ
และสมเด็จพระนางเจ้าฯ หน้า ๑
๒. บันทึกเรื่องความรู้ต่างๆ พระยาอนุนานราชชน ,, ๑๕
๓. วิวัฒนาการของศิลปอินเดียแบบอมราวดี ม.จ. ศุภสวัสดิ์ ทรงแปล ,, ๒๕
๔. ตำรานานสิ่งหนวดกุมาร ฉบับสอบค้น มานิต วังดีโกดม ,, ๓๘
๕. ศักราชจุฬามณี พิชณน์ สุขทิศ ,, ๔๑
๖. จารึกที่รอยพระพุทธรูป วัดชมพูเวก จ. นนทบุรี
..... ประสาร บุญประคอง อ่าน
..... ร.ต.ท. แสง มนวิทูร แปล ,, ๕๘
๗. อธิบายเพลงไทย เพลงหงส์ทอง เถา มนต์วี ตราโมท ,, ๖๒
โน้ตเพลงหงส์ทอง เถา ,, ๖๔
๘. พินัยข้อฟ้าวัดบรรสถานสุทธาวาส ,, ๖๕

SILPĀKON

Vol. 6

January, 1963

No. 5

CONTENTS:

1. "San Somdet" (Letters between Their late Royal Highnesses Prince Damrong and Prince Naris).	Page 1
2. Notes on Miscellaneous Subjects by Phya Anuman Rajadhon.	„ 19
3. The Evolution of the Indian Amarāvati Style Translated by M.C. Subhadradis Diskul.	„ 29
4. The Singhanawati Kumara Chronicle by Manit Wallibhodom.	„ 38
5. Chulamani Era by Phiphat Sukathit.	„ 47
6. The Inscription at Roy Phra Buddha-Bat Wat Chomphuwek, Nondhaburi Read by Prasara Boonprakong Translated by Police Lieut. Saeng Monwithura.	„ 58
7. Explanation of the Song "Hong Thong Thao" by Montri Tramote.	„ 62
Musical Notes of the Song "Hong Thong Thao"	„ 64
8. The Ceremony of raising the Cho Fa of Wat Bawara Sathan Suthawas.	„ 69

ศิลาจารึกถวายเป็นพุทธบูชา

อักษรขอมโบราณ ประมาณ พ.ศ. ๑๘๐๐

วัดขอมภูเวก ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

เรื่องถวาย ๓ อาการ ๑๒

ประสาร บุญประคอง อ่าน

ร.ต.ท. แสง มนวิฑูร แปล

อักษรที่ปลายพระพุทธรูป

๑. (ทุ) กุขทุกโขทัย โย อมตมปี นิโรธพาส์ สจฺจณณํ
๒. เณยฺยํ เณยฺยาปํ กิจฺจมมตํ สมทุ ทุมภาวิตํ (กิจ) ณาณํ
๓. ณาตฺตงฺเกนปฺปหานํ อธิคตมสโม ภาวิตํ กตฺตณณํ
๔. ทุจฺจณการณฺติ วตฺตํ น สียา ทสพโล เสฏฺฐชฺชมฺมณฺณมามิ ฯ

อักษรที่ตุ้ม

โย พุ (ทุโร) ตมฺมุนิ

อักษรที่กำ

๑. สจฺจํ เอวณฺตณณณํ วนฺเท สีรสาหํ
๒. (ทุ) กุขารียสจฺจํ เณยฺยํ อิติ กิ (จฺจณา) ณาณฺปนเมหํ
๓. ทุขารีย . . . ณาตฺตณฺติ สทาหํ ว (นฺเท) กตณณํ
๔. ทุขโขทยรา (คส) ตณฺหารียสจฺจํ (ว) นฺเท ตณณณํ
๕. (ทุ) โข . . . จํ หนํ อิติ กิจฺจณณณณณณณณณณณณ
๖. ทุขโขทยสจฺจํ สมมา ปหิณฺณเม วนฺเท กตณณณณ
๗. ทุขุปฺสโม ยํ โมกฺขารียสจฺจํ วนฺเท ตณณณณ
๘. ทุขุปฺสโม เมติ กิจฺจณณณณณณณณณณณณ

๘. ทุกขกุกขยสจจุมเม สจจณิกคณุตตี (วนฺเท) กตณณํ
 ๑๐. ทุกขกุกขยคามิ มคฺคาริยสจจํ (วนฺเท) ตถณณํ
 ๑๑. ทุกขกุกขยมคฺโค ภา จณณมปณฺเมหิ
 ๑๒. ทุกขกุกขยคามิ เม ภาวิตมคฺโค วนฺเท กตณณํ

อักษรที่ระหว่างคำ

- (๑) ร (๒) โล (๓) ณ (๔) ห (๕) ณํ (๖) เม (๗) ร
 (๘) . (๙) โต (๑๐) . (๑๑) ภา (๑๒) เทว

อักษรที่กึ่ง

- (๑) . . . ท . . . ฆา (๒) . . . ปิณนิตฺติโย (๓) (ท) กุโขทโย อติ .
 (๔) (ท) ชุชหิ (๕) (ท) สฺสมํ สฺสภ (๖) อม จ (๗)
 (ท) กุขนิสฺสรณิ (๘) (ท) ตฺตมณฺจณ (๙) วนฺเท ตณฺชลิ (๑๐) (ท) กุขนายนิ .
 (๑๑) ทุฏฺฐณฺณาคถ (๑๒)

อักษรที่ริมรอยพระพุทธรูป

- เย ธมฺมา เหตุปภวา เตสํ เหตุํ ตถาคโต อาห
 (เตสญฺจ) โย นิโรธ เอวံ วาที มหาสมโณ ฯ

อักษรที่ปลายพระพุทธรูป

- ๑-๒. พระพุทธรเจ้า พระองค์ใด ตรัสรู้ซึ่งดัจจญาณ คือเหตุเป็นที่เกิดซึ่งความทุกข์ และ
 แม้พระนิพพานอันเป็นที่อยู่อาศัยแห่งนิโรธ (ความดับสนิทซึ่งทุกข์)
 ๒. พระพุทธรเจ้า พระองค์ใด ตรัสรู้ซึ่ง (กิจ) ญาณ อันนับว่าเป็นกิจญาณ ซึ่งจะต้อง
 กระทำให้เกิดมีขึ้น ๒ ครั้ง ได้แก่ ส.ม.ท. คือ สมุตฺถยํ มรรคํ ทุกขํ
 ๓. พระพุทธรเจ้า พระองค์ใด บรรลุปรุฬหธรรม (การละสมุทัย) อันเป็นลักษณะแห่ง
 ญาณที่ได้ตรัสรู้แล้ว หาผู้เสมอมิได้ และบรรลุซึ่งกตญาณอันกระทำให้เกิดมีขึ้นแล้ว

๔. พระพุทธเจ้า พระองค์นั้น ชื่อว่าเป็นพระทศพล (มีกำลัง ๑๐ ประการ) ไม่ต้องถูกกล่าวหาว่า มีอาการอันชั่วช้าเลวทราม ข้าพเจ้าขอนมัสการซึ่งพระพุทธเจ้า พระองค์นั้น ผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐ

อักษรที่คม

พระพุทธเจ้า พระองค์ใด เป็นผู้ตรัสรู้แล้ว ข้าพเจ้าขอนมัสการ ซึ่งพระพุทธเจ้า พระองค์นั้น ผู้เป็นพระมุนี (ผู้มีปัญญาธิคุณจนไม่มีอะไรที่จะต้องให้ผู้อื่น)

อักษรที่กำ

๑. ข้าพเจ้า ขอน้อมเกล้านมัสการพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ (ทุกโขทัย) ดัง ซึ่งเป็นญาณอันต้องแท้อย่างนี้
๒. ข้าพเจ้า ขอนมัสการพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ ภิ (จจญา) ณ ที่ว่าทุกขอริยดัง เป็นธรรมอันพระองค์พึงรู้
๓. ข้าพเจ้า ขอนมัสการทุกเมื่อซึ่งพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ กตญาณ ที่ว่าทุกขอริยดังอันพระองค์ตรัสรู้แล้ว
๔. ข้าพเจ้า ขอนมัสการ ซึ่งพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ ตถญาณ (ตัจจญาณ) คือตรัสรู้ความจริงอันประเสริฐแห่งวาระแสดต้นหาอันเป็นที่เกิดซึ่งความทุกข์
๕. ข้าพเจ้า ขอนมัสการพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ ภิจญาณ ที่ว่าเป็นที่ที่เกิดซึ่งความทุกข์
๖. ข้าพเจ้า ขอนมัสการซึ่งพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ กตญาณ ที่ว่าทุกขอริยดัง อันเราจะได้เปรียบร้อยแล้ว
๗. ข้าพเจ้า ขอนมัสการพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ ซึ่งตถญาณ (ตัจจญาณ) อันเป็นแดนสงบทุกข์ และเป็นอริยดัง คือ เป็นธรรมอันหลุดพ้นแล้ว
๘. ข้าพเจ้า ขอนมัสการพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ ภิจญาณ ที่ว่าความระงับทุกข์ เราได้บรรลุแล้ว
๙. ข้าพเจ้า (ขอนมัสการ) พระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ กตญาณ ที่ว่าความจริง คือความสิ้นทุกข์ เราได้รู้แจ้งแล้ว

๓๐. ข้าพเจ้า (ขอนมัสการ) พระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ ตถญาณ (ฉัจฉญาณ) ได้แก่ความจริงอันประเสริฐ คือ มรรคเป็นทางดำเนินไปถึงความดับทุกข์
๓๑. ข้าพเจ้า ขอนมัสการพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ . . . จ्ञาณ ได้แก่ทางถึงความดับทุกข์ (เราได้ปฏิบัติจำเริญให้เกิดมีขึ้นแล้ว)
๓๒. ข้าพเจ้า ขอนมัสการพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ ตถญาณ คือมรรคเป็นทางดำเนินไปถึงความดับทุกข์ เราได้จำเริญให้เกิดมีขึ้นแล้ว

อักษรที่ระหว่างคำ

เข้าใจว่าเป็นกลบท ยังแปลไม่ออก

อักษรที่ทิ้ง

ได้คำไม่เต็ม เพราะศิลาจารึกชำรุด แปลไม่ได้ความ

อักษรที่ริมรอยพระพุทธบาท

ธรรมทั้งหลายเหล่านี้ เกิดมาแต่เหตุ พระตถาคตตรัสบอกเหตุของธรรมทั้งหลายเหล่านี้ ธรรมทั้งหลายเหล่านี้ เป็นความดับซึ่งเหตุ (พระองค์) ตรัสบอกเหตุแห่งความดับนั้นด้วย พระมหาสมณะมีหลักถ้อยอย่างนี้ ฯ

